

FAKT GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2010.

“It seems to me that every person, always, is in a kind of informal partnership with his community. His own success is dependent to a large degree on that community, and the community, after all, is the sum total of the individuals who make it up.

Čini mi se da je svaki čovjek, permanentno, u nekoj vrsti neformalnog partnerstva sa svojom zajednicom. Njegov sopstveni uspjeh je u velikoj mjeri zavistan od te zajednice, a zajednica, iznad svega, je zbir pojedinaca koji ga čine.

Charles Stewart Mott

UKLUČI SE I TI!

Odbor mladih iz Rožaja
Invaliditet nas ne čini različitima...
-Maj 2010

Predsjednica Upravnog odbora fAKT-a,
Doc. dr Biljana Maslovarić

Poštovani/e,

Zadovoljstvo, radost, nadu, snagu i profesionalnu ispunjenost, najčešće stvaraju okolnosti u kojima se pruža prilika da se predstavi ono što je urađeno. Sve nabrojano postoji, odavno - od momenta kada je fAKT počeo sa radom. Kažu da se ovako is(o) pisuje demokratija koja se i živi - jednako važna – ona lična kao i institucionalna. Sa njom uvijek ide i potreba da se stvoreno, otvoreno, i (po)dijeli. Otuda, slijede stranice koje čine fAKT-ov institucionalni portfolio sadržan od razvojnih aktivnosti, podržanih projekta, programskih usmjerenja, uvjerenja i vrijednosti, najiskrenije, i ponosa – sabranih u dokumentima.

Na pitanje kako *institucije misle i kakve su one* - čini se da postoji samo jedan mogući odgovor- one misle onako kako misle ljudi koji rade u njoj i one su takve kakvi su ljudi u njoj. Slijedom rečenog, teško bi se moglo napisati i jedno prethodno slovo u ovom uvodu, a da fAKT prije svega ne čini sjajan tim profesionalnih, kreativnih i posvećenih ljudi.

Zato, ohrabrujem sve da se u istinitost gore napisanih riječi uvjere na dva načina - da se nastavi sa čitanjem stranica koje slijede jer su one „luke i sidra“ fAKT-a, a drugi je taj da svako svojim ličnim stavom i proaktivnim odnosom u društvu „proširi portfolio“ fAKT-a, i time doprinese promjeni društva kako bi ono bilo puno bolje i pravednije.

NGO Punkt - radionica sa djecom sa invaliditetom,
-Maj 2010

Fond za aktivno građanstvo (fAKT) je domaća nevladina i neprofitna *grantmaking* fondacija, koja podstiče građane i građanke Crne Gore da aktivno i odgovorno učestvuju u životu svoje zajednice i društva, i upravljaju promjenama u zajednici za opšte dobro.

Cilj: Fonda je da doprinese pozitivnoj društvenoj promjeni i izgradnji građanskog društva u Crnoj Gori, podstičući i podržavajući građanski aktivizam u lokalnim zajednicama, i aktivno i odgovorno učešće građana u životu društva. Ovakav pristup je utemeljen u našem vjerovanju da je na svima nama, kao građanima, odgovornost da damo doprinos izgradnji prosperitetnog društva, počevši od učešća u rješavanju problema i pitanja sa kojima se suočavamo u sopstvenim zajednicama.

Misija: Pružajući finansijsku i tehničku pomoć organizacijama građanskog društva kroz programe donacija, i podsticuci ozivljavanje i razvoj vrijednosti kao što su solidarnost, humanizam i filantropija, želimo da doprinesemo pozitivnoj društvenoj promjeni i izgradnji građanskog društva u zemlji.

Za nas je aktivni građanin/ka *vrijednost*: biti građanin/ka nije limitirano na pripadnost nekoj zemlji - kao građani/ke, imamo prava, ali i obaveze. Ova vrijednost nas podsjeća da su, u demokratiji, građani ti koji su rješenje naših problema.

Sa zadovoljstvom Vam želimo predstaviti podatke o inicijativama organizacija civilnog društva, koje su podržane kroz naše programe donacija u protekloj godini.

Od osnivanja, zaključno sa 31. decembrom 2010. godine, podržano je 75 projekata, u ukupnom iznosu od 575,024.00 EUR.

Program	Godina	Br. grantova	Iznos
Socijalna tranzicija	2008	7	94,015€
Građanska akcija	2008	5	19,748€
UKUPNO 2008	2008	12	113,763€
Socijalna tranzicija	2009	12	170,580€
Građanska akcija	2009	15	56,091€
UKUPNO 2009	2009	27	226,671€
Socijalna tranzicija	2010	13	169,829.55€
Građanska akcija	2010	23	64,760.55€
UKUPNO 2010	2010	36	234,590.1€
UKUPNO Feb 2008 - Decembar 2010		75	575,024€

PODRŽANI PROJEKTI U 2010

PROGRAMI DONACIJA

Kroz programe donacija podržavamo inicijative organizacija civilnog društva, koje na kreativan i efikasan način pokreću rješavanje problema sa kojima se građani/ke suočavaju u svojim zajednicama, uz njihovo aktivno učešće i korištenje lokalnih resursa. Prioritet finansiranja su projekti koji pokazuju potencijal da dovedu do trajnije pozitivne promjene ili podstaknu nove, kao i oni koje mogu poslužiti kao model dobre prakse.

Tokom procesa selekcije, projektni prijedlozi se razmatraju na nekoliko nivoa, prema utvrđenim pravilima i procedurama fAKT-a za dodjelu donacija: najprije od strane osoblja kancelarije, zatim od regionalnih savjetnika/ca, potom od strane Komisija za dodjelu donacija/Upravnog odbora.

PROGRAM SOCIJALNA TRANZICIJA

U saradnji sa Kooperativom holandskih fondacija za centralnu i istočnu Evropu (Cooperating Netherlands Foundations for Central and Eastern Europe – CNF CEE), Fond za aktivno građanstvo sprovodi program za podršku procesu tranzicije sistema socijalne zaštite u Crnoj Gori. Ciljevi ovog programa su sljedeći: promovisanje i uvođenje alternativne metodologije i tretmana u oblasti socijalne zaštite, razvoj servisa koje pružaju neprofitne organizacije, i izgradnja njihovih kapaciteta za bavljenje pitanjima socijalne zaštite.

Kroz ovaj program u 2010. godini podržani su projekti 13 organizacija, u ukupnom iznosu od 169,829.55 EUR:

1. „Poludnevni boravak“ je projekat koji pruža razvoj servisa poludnevnog boravka za djecu i omladinu sa teškoćama u razvoju u cilju poboljšanja kvaliteta života, kao i edukacija i osnaživanje roditelja. Projekat Prvog udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju Podgorica, 14,330 €.
2. Projekat „Naša ID kartica“ i nabavka opeme za digitalnu štampariju u cilju radnog osposobljavanja i zapošljavanja mladih sa teškoćama u razvoju; projekat Nove šanse u Novom, Herceg Novi, 14,925 €.
3. „Budi moj prijatelj“- Kamp za djecu bez roditeljskog staranja. Unaprijeđenje kvaliteta života djece bez roditeljskog staranja u Crnoj Gori, njihovo osnaživanje i socijalizacija kroz organizovanje sedmodnevnog edukativnog kampa na Ivanovim Koritima; projekat NVO Život, Podgorica, 12,200 €.
4. Podrška radu i samofinansiranju Reto Centra za rehabilitaciju zavisnika od psiho-aktivnih supstanci, putem nabavke adekvatnog vozila za obavljanje poslova preseljenja, istovremeno i radnu terapiju za zavisnike; projekat Reto Centra, Podgorica,- 14,000 €.
5. Projekat „Razvoj socijalnih servisa za djecu sa smetnjama u razvoju“ putem pružanja i razvoja usluga socijalne zaštite roditeljima i djeci sa smetnjama u razvoju i promovisanje servisa *Stanovanje uz podršku*; Staze, Podgorica, 12,126 €.
6. „Podrška žrtvama porodičnog nasilja“ je projekat pružanja adekvatne zaštite žrtvama porodičnog nasilja kroz svakodnevnu podršku i savjetovanje, dežurstva na telefonu i radionice osnaživanja; SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja, Ulcinj, 12,560 €.
7. Projekat „Pomoć i podrška roditeljima djece sa posebnim potrebama“ i edukovanje i osposobljavanja roditelja za kontinuirano pružanje pomoći i podrške djeci sa usporenim kognitivnim razvojem i djeci sa problemima u ponašanju uz korištenje Portidž metode; Pedagoški centa Crne Gore, Podgorica, 6,535 €.

8. Projekat „Servis za djecu sa smetnjama u razvoju - škola svakodnevnih životnih aktivnosti“ je projekat upotpunjavanja postojećih servisa Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju, kroz organizovanje produženog boravka i škole životnih vještina, uz aktivno učešće mladih volontera; Zračak Nade, Pljevlja, 15,000 €.

9. Rehabilitacija zavisnika od psiho-aktivnih supstanci koji su na izdržavanju zatvorske kazne u ZIKS-u u Spužu, kroz program *12 koraka* i projekat „Povratak“; NVO 4Life, Podgorica, 12,980 €.

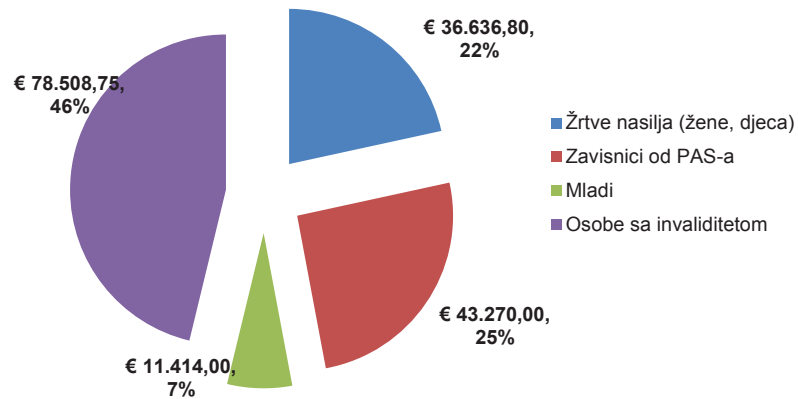
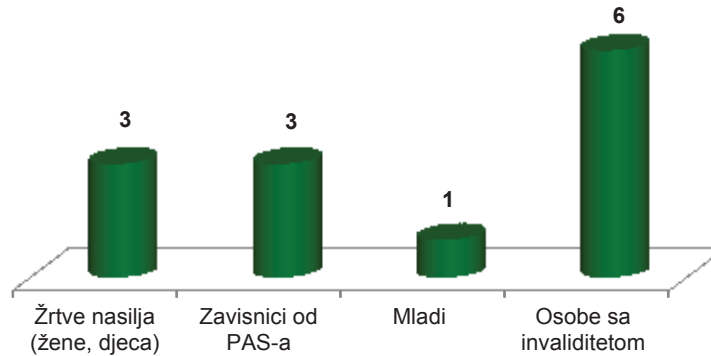
10. Projekat „Akcija za socio-ekonomsku inkluziju žena“ pruža podršku teže zapošljivim kategorijama žena u riziku od socijalne isključenosti u Nikšiću, kroz obezbjeđivanje besplatnih licenciranih treninga i osnivanje Centra za socio-ekonomske servise; SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić, 11,876.80 €.

11. Studentski servis je projekat pružanja personalne asistencije za studente sa invaliditetom, pomoć prilikom upisa na fakultet i obezbjeđivanja smještaja u studentskom domu i sl.; Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore, Podgorica, 15,592.75 €.

12. „Centar za resocijalizaciju“ i podrška resocijalizaciji rehabilitovanih zavisnika i bivših zatvorenika i njihovo osposobljavanje za samostalan život i rad; Preporod- udruženje za borbu protiv bolesti zavisnosti, Nikšić, 16,290 €.

13. Projektom „Rehabilitacija mladih koji su iskusili teškoće u mentalnom zdravlju“ obezbjeđuje organizovanje kluba podrške za mlade sa teškoćama u mentalnom zdravlju, uz angažovanje relevantnih stručnjaka i volontera sa studija psihologije; Centar za mlade Proactive, Podgorica, 11,414 €.

Finansirani projekti - Socijalna tranzicija

PROGRAM GRAĐANSKA AKCIJA

Putem programa Građanske akcije želimo da podstaknemo i podržimo građanski aktivizam i angažovanje u rješavanju problema u zajednici, i građansko učešće u procesima donošenja odluka.

Program se realizuje prvenstveno uz podršku Fonda braće Rokfeler, kao i Kooperative holandskih fondacija CNF CEE (Cooperating Netherlands Foundations for Central and Eastern Europe); sredstvima koje je fAKT obezbijedio od CNF-a, finansiraju se one građanske akcije koje su usmjerene na adresiranje problema ranjivih grupa.

U 2010. godini je realizovano nekoliko projekata kroz podršku od strane Blakan Trust for Democracy i podršku (Democracy Commission Small Grants 2010 U.S. Embassy Podgorica) za projekte javnog zastupanja u lokalnoj zajednici.

Ukupno u 2010 godini je podržano **23 projekata** u ukupnom iznosu od **64,760.55** eura. Od ovog broja:

- za **6 projekata** koji se bave pitanjima socijalne zaštite, odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od **20,417.35** eura (sredstva CNF-a)
- za **5 projekata** lokalnih nevladinih organizacija i neformalnih grupa građana/ki, koji podstiču razvoj zajednice i doprinose jačanju uloge građana kao nosioca društvenih promjena, dodijeljeno je **17,138** eura (sredstva RBF-a)
- kroz projekat *Javnog zastupanja u lokalnoj zajednici* (Democracy Commission Small Grants 2010 U.S. Embassy Podgorica) podržano je **6 projekata** u ukupnom iznosu od 16,108.20 eura.
- Pružena je tehnička podrška za tri organizacije i **tri projekta neformalnih grupa mladih** u ukupnom iznosu od **11,097** eura, u okviru našeg projekta "Proaktivni mladi – prosperitetno društvo" koji je podržan od strane Blakan Trust for Democracy.

Dakle, kroz ovaj program u 2010. godini podržani su projekti 23 organizacije, u ukupnom iznosu od **64,760.55** EUR:

1. Akcija uređenja obale Zminičkog jezera na Žabljaku; NVO Ekološka Zminica, Žabljak 3,000 €.
2. Zajednička akcija građana i lokalne uprave u cilju donošenja adekvatnijih rješenja problema u saobraćaju sa kojima se građani Nikšića suočavaju; Alfa centar, Nikšić, 3,650 €.
3. Unaprijeđivanje životne sredine u Kotoru kroz prikupljanje ambalaže za reciklažu, edukativni program, izložbu dječijih likovnih radova i eko-akcije; Eko centar Delfin, Kotor, 2,488 €.
4. Projekat uređenja zajedničkog dvorišta tri srednje škole uz aktivno učešće učenika, profesora, roditelja, građana i lokalne samouprave. Zdrava škola, Cetinje 4,000 €.
5. Poboljšanje uslova za rekreativni boravak na brdu Vrmac, kroz promociju i akcije raščišćavanja i označavanja staza; Neformalna grupa građana/ki P.K. VJEVERICA, Kotor, 4,000 €.
6. Edukacija o nenasilnom rješavanju konflikata kroz kreativne radionice za roditelje i učenike dvije osnovne škole u Ulcinju; Neformalna grupa MEDIATION, Ulcinj, 3,057 €.
7. Zajednica protiv trgovine ljudima i prostitucije-Akcija javnog zastupanja za donošenje Deklaracije o borbi protiv trgovine ljudima i prostitucije u Nikšiću; SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić, 3,000 €.
8. Javno zastupanje za izmjenu Odluke o pravnoj pomoći Glavnog grada, kako bi se obezbijedila besplatna pravna pomoć ranjivim kategorijama stanovništva; SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica, 3,000 €.

9. Javno zastupanje za pokretanje postupka rekultivacije postojeće deponije Termoelektrane Pljevlja i izbor nove lokacije u skladu sa propisima koji se odnose na zaštitu životne sredine; Opstanak, Pljevlja, 2,474.50 €.
10. Javno zastupanje za sprovođenje Odluke SO Nikšić koja se odnosi na otvaranje Informativnog centra u lokalnoj samoupravi; Ženska alijansa za razvoj, Nikšić, 2,420 €.
11. Javno zastupanje za pokretanje postupka kod Glavnog grada za otvaranje Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju; Staze, Podgorica 2,675 €.
12. Javno zastupanje kod nadležnih institucija za sprovođenje zakonskih propisa koji se odnose na zabranu pristupa maloljetnika kladionicama i kockarnicama; Kancelarija za prevenciju narkomanije, Kotor, 2,538.70 €.
13. Pokretanje zajedničkih aktivnosti sa djecom i mladima sa teškoćama u razvoju u Rožajama u cilju unaprijeđenja njihove inkluzije u zajednicu; Neformalna grupa mladih i Forum MNE, Rožaje, 3,697 €.
14. Promocija rok kulture među mladima u Bijelom Polju, putem organizovanja tribine, debate, predstave i koncerta; Neformalna grupa mladih i Centar za mlade Proactive Bijelo Polje, 3,700 €.
15. Povećanje svijesti i edukacija mladih ljudi i šire zajednice o važnosti recikliranja i mogućnosti za korišćenje otpadnog materijala; Neformalna grupa mladih i ADP ZID, Podgorica 3,700 €.
16. Doprinos socijalnoj inkluziji djece sa smetnjama u razvoju kroz seriju radionica građanskog obrazovanja i fotografije, izložbu fotografija i medijsku promociju; Punkt, Podgorica, 3,960.35 €.
17. Doprinos osnaživanju i socijalizaciji učenika Zavoda kroz uvođenje kvalitetnijih sadržaja u okviru vannastavnih aktivnosti – organizovanje škole plesa i druženje sa učenicima drugih škola iz Podgorice;

Savjet roditelja JU Zavod za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju invalidne djece i omladine, Podgorica, 3,000 €.

18. Pozorišna predstava „Virus“- priča o mladom rokeru inficiranim HIV-om i o njegovim najbližima, njihovim reakcijama na njegovu „tragičnu krivicu“, izazvanim neznanjem i strahom, u cilju edukacije i podizanja svijesti javnosti; Kulturno kreativni centar Akord, Nikšić, 3,400 €.

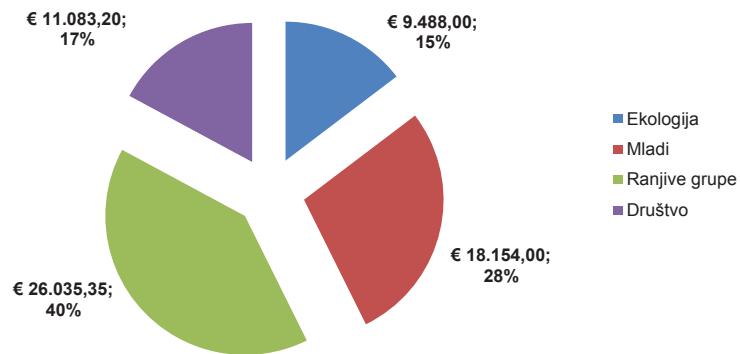
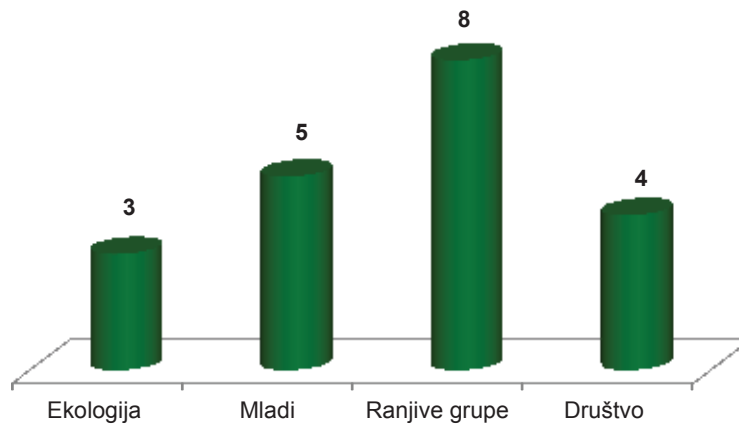
19. Obezbjedivanje sigurnog smještaja i pružanje podrške ženama i djeci žrtvama nasilja (dodatna finansijska podrška projektu finansiranom u 2009.); Sigurna ženska kuća, Podgorica, 3,000 €.

20. Pomoć beskućnicima- obezbjeđivanje sigurnog smještaja i pružanje podrške beskućnicima; Put nade, Podgorica, 4,000 €.

Podržani projekti - Građanska akcija

Podržani projekti - Građanska akcija

RAZVOJNI PROGRAMI

DEVETODNEVNI TRENING ZA PREDSTAVNIKE NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Fond za aktivno građanstvo – fAKT je organizovao devetodnevni trening za predstavnike nevladinih organizacija koje su u proteklom period dobile finansijsku podršku kroz program Socijalne tranzicije. Trening je organizovan u vidu tri trodnevna modula u cilju edukacije učesnika o metodama planiranja programa i usluga kroz izradu prijedloga projekta i upravljanja projektnim ciklusom.

Prvo modul je organizovan u Hotelu Crna Gora u Podgorici u periodu 18-20. mart, drugi modul je organizovan u Hotelu Iberostar u Bečićima (16-18. April), dok je treći organizovan u Hotelu Mogren u Budvi, u periodu 25-27. juna.

Trening je okupio 25 predstavnika sljedećih nevladinih organizacija: Udruženje paraplegičara Pljevlja, Udruženje PLEGIJE (Nikšić), Enfants (Rozaje), „Nova šansa u Novom“ (Herceg Novi), Pljevaljski ženski prostor (Pljevlja), Ženska organizacija Feniks (Berane), Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju “Zračak nade” (Pljevlja), SOS Nikšić, Preporod (Nikšić), Organizacija slijepih za Nikšić, Šavnik i Plužine (Nikšić), ADP Zid, Udruženje roditelja djece sa smetnjama u razvoju “Staze” (Podgorica), 4 Life (Podgorica) i Prvo udruženje roditelja djece i omladine sa posebnim potrebama (Podgorica).

Trening je organizovan u obliku prezentacija i radionica i obuhvatio je sljedeće metodološke cjeline: Projektni ciklus, Akteri u zajednici, Prijedlog projekta, Definisanje područja promjene, Razvoj programa i usluga.

PLANIRANJE LOKALNE AKCIJE - TRENING

Fond za aktivno građanstvo – fAKT je organizovao dvodnevni trening na temu “Planiranje lokalne akcije” za predstavnike volonterskih klubova omladinskih organizacija Forum MNE, Centra za mlade – Proactive i Asocijacije za demokratski prosperitet – ADP Zid. Trening je okupio 25 predstavnika mladih iz Rožaja, Bijelog Polja i Podgorice.

Trening je održan u Hotelu Crna Gora, 21-22. marta 2010. i predstavlja dio aktivnosti predviđenih projektom “Proaktivni mladi – Prosperitetno društvo” koji je podržan od strane Blakan Trust for Democracy. Cilj treninga je da predstavnici mladih iz Rožaja, Bijelog Polja i Podgorice prođu obuku za pisanje i realizovanje projekta. Na treningu je svaka od grupa mladih definisala konkretne aktivnosti koje planiraju da sprovedu u svojoj zajednici. Na kraju treninga, predstavnici mladih su pozvani da konkurišu za mini grantove koje bi realizovali u svojim zajednicama.

Projektom su obuhvaćeni volonteri Foruma MNE iz Gimnazije “30. septembar” iz Rožaja, volonteri Centra za mlade – Proactive iz Srednje stručne škole, Gimnazije “Miloje Dobrašinić” i Pravnog fakulteta iz Bijelog Polja i volonteri ADP ZID iz Gimnazije “25. maj” iz Tuzi, Gimnazije “Slobodan Škerović”, Srednje Stručne škole «Spasoje Raspopović» i Zavoda za profesionalnu rehabilitaciju invalidne djece iz Podgorice.

Trening - Planiranje lokalne akcije
- Mart 2010.

PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA "BEZ PREDAJE"

Fond za aktivno građanstvo (fAKT) je u utorak, 23.03.2010. sa početkom u 19h, u DODEST-ovoj sali KIC-a Budo Tomović u Podgorici organizovao projekciju dokumentarnog filma „Bez Predaje“. Dokumentarni film je snimljen na inicijativu fAKT-a, a u režiji Nikole Vukčevića.

Film se sastoji od tri priče o ljudima koji su istrajni u borbi za boljitak u njihovim životima, kao i životima drugih ljudi sa sličnim problemima, uprkos svim preprekama sa kojima se susrijeću. Priče su iz nekoliko NVO-a u Crnoj Gori, koji obuhvataju različite marginalizovane grupe: 1. Svetlana Dujović, majka djeteta sa posebnim potrebama i osnivač pljevaljskog Udruženja roditelja djece sa teškoćama u razvoju, Zračak Nade; 2. Samir Guberinić, paraplegičar i osnivač Udruženja za pomoć hendikepiranim licima iz Bijelog Polja; i poslednja, treća je priča o mladićima, bivšim zavisnicima od psihoaktivnih supstanci, koji sada volontiraju u Reto Centru kraj Danilovgrada, u borbi protiv bolesti zavisnosti.

Cilj izrade filma je da se predstave problemi sa kojima se susrijeću marginalizovane grupe u Crnoj Gori, kao i značaj građanskog aktivizma u rješavanju tih problema. Istovremeno, fAKT se nada da će ovim filmom dati doprinos sagledavanju realne slike procesa socijalne tranzicije u Crnoj Gori, i doprinijeti mobilisanju svih relevantnih aktera za preuzimanje aktivnije uloge u sagledavanju socijalnih potreba marginalizovanih grupa, i u pružanju rješenja za njihovo prevazilaženje.

Haki Abazi RBF

“FAKT has done an enormous job on promoting philanthropy in Montenegro for only few years and that speaks both to the commitment of this organization and its social credibility. They devoted themselves not only to build upon existing philanthropic culture and to nurture it; FAKT became the one to widen the discourse on philanthropy and to educate all layers of public. Consequently, they are extremely instrumental in promoting strategic giving.

The whole process of preparing Iskra annual reward for public good implies outreach to different constituencies of the society and inevitably changes it. Therefore, it is not only the award that gets different stakeholders on the board for building better future but it is the process that engages various people's efforts, thoughts and strives. These dynamics are what active citizenry is meant to be.

As an indigenous foundation that provides grants but also acts as CSO, FAKT largely contributes to developing culture of activism in Montenegro by synchronically building trusty partnerships and imposing set of expectations to grass root organizations. In another words, FAKT puts forwards authentic civic initiatives and ultimately synergizes them”.

„FAKT je uradio ogroman posao, kad je u pitanju razvoj filantropije u Crnoj Gori, i to samo za nekoliko godina, što govori kako o posvećenosti ove organizacije, tako i o kredibilitetu u društvu. Posvetili su se ne samo nadogradnji filantropske kulture koje je postojala, i njegovanju iste: FAKT je taj koji širi diskurs o filantropiji i edukuje širu javnost. Kao rezultat toga, izuzetno je važan u promovisanju strateškog davanja.

Čitav proces pripreme godišnje nagrade ISKRA za činjenje za opšte dobro, sobom nosi uključivanje različitih djelova i aktera društva, i samim tim ih i mijenja. Stoga, ne radi se samo o nagradi koja okuplja aktere u izgradnji bolje budućnosti, već i o procesu koji objedinjuje napore, misli i težnje raznih ljudi. Ovakva dinamika je ono što aktivno građanstvo treba da bude.

Kao domaća fondacija koja dodjeljuje grantove, i istovremeno djeluje kao organizacija građanskog društva, FAKT u velikoj mjeri doprinosi razvoju kulture aktivizma u Crnoj Gori – sinhronizovano gradeći partnerstva od povjerenja, i postavljajući set očekivanja od organizacija koje djeluju u svojim lokalnim zajednicama. Drugim riječima, FAKT na prvo mjesto stavlja autentične građanske inicijative, i radi na njihovoj sinergiji. ”

FILANTROPIJA

OKRUGLI STO

KORPORATIVNA FILANTROPIJA U CRNOJ GORI

Fond za aktivno građanstvo (fAKT) je u srijedu, 03.02.2010. u Hotelu Crna Gora u Podgorici organizovao okrugli sto pod nazivom „Korporativna filantropija u Crnoj Gori“. Okrugli sto je dio šireg projekta razvoja filantropije koji je fAKT realizovao u saradnji sa Fondacijom Institut za otvoreno društvo – Predstavništvo Crna Gora (FOSI ROM).

O značaju korporativne filantropije i neophodnim pretpostavkama za stvaranje podsticajnog okvira za dalji razvoj davanja za opšte dobro govorile su direktorice fAKT-a Anica Boljević i FOSI ROM-a Sanja Elezović.

O korporativnoj filantropiji sa stanovišta održivog razvoj i uticaja na razvoj zajednica govorila je Bosiljka Vuković, savjetnica u Kancelariji za održivi razvoj Vlade Crne Gore, dok su Pavle Radovanović, gen. Sekretar Privredne komore i Prof. Dr Saša Popović sa Ekonomskog fakulteta govorili o značaju korporativne filantropije sa stanovišta biznisa i privrede.

Prezentaciju primjera korporativne filantropije iz prakse imali su predstavnici AD Plantaža, Coca Cola Hellenic Bottling Company, Elko Tima iz Podgorice, Crnogorskog Telekoma, Promonte GSM-a i TV IN.

Na kraju okruglog stola organizovana je diskusija vezano za neophodne pretpostavke za dalji razvoj filantropije na kojoj su učestvovali i predstavnici Šajo grupe, NLB Montenegro banke, nevladinih organizacija i medija.

Korporativna filantropija u
Crnoj Gori - okrugli sto
Februar 2010.

ULOGA MEDIJA U RAZVOJU FILANTROPIJE

Fond za aktivno građanstvo (fAKT) je 26-27.07. 2010. u Hotelu Crna Gora u Podgorici organizovao regionalnu konferenciju na temu "Uloga medija u razvoju filantropije". Organizaciju konferencije podržala je Fondacija Institut za otvoreno društvo – Predstavništvo Crna Gora (FOSI ROM) kroz East East program.

Konferencija je okupila predstavnike civilnog sektora i medija iz regiona, u cilju razmjene iskustava i definisanja neophodnih pretpostavki za dalji razvoj filantropije. Konferenciji je prisustvovao i Yogesh Chauhan, Glavni savjetnik za društveno odgovorno poslovanje u BBC-u, koji je predstavio praksu svog medija u oblasti društveno odgovornog poslovanja i korporativne filantropije, kao i CSR Media Forum, koji jedina neformalna organizacija u svijetu koja okuplja vodeće britanske medije i radi na promociji društveno odgovornog poslovanja i filantropije.

Pored predavljanja rada BBC-a, posebnu pažnju učesnika privukli su i primjeri dobre prakse Televizije B92, Radio Televizije Srbije, Hrvatske Radio Televizije i makedonskih medija.

Na kraju dvodnevnog rada, sumirani su Zaključci i preporuke konferencije.

Uloga medija u razvoju filantropije
- regionalna konferencija
Jul 2010.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE KONFERENCIJE

Predstavljamo vam sažetak zaključaka i preporuka Regionalne konferencije Uloga medija u razvoju filantropije, održane u Podgorici, 26.-27. jula 2010.g.:

- Postoji **duga tradicija filantropije** u svim zemljama u regionu, i na tome bi trebalo dalje raditi, te graditi buduće projekte i akcije na postojanju te tradicije;
- Iako je sam koncept poznat, potrebno je uložiti dodatne napore da se šira javnost više **upozna sa samim terminom filantropije**;
- Uloga medija u samom procesu promocije filantropije je **izuzetno velika**, i u zavisnosti od toga kako se mediji uključe, oni mogu biti i nosioci, ali i prepreka daljem razvoju filantropije. Mediji svakako predstavljaju **važan resurs i partnera** u razvoju filantropije;
- Svim akterima u razvoju filantropije (NVO, mediji, državne ustanove, kompanije) je potrebno **mnogo više edukacije, umrežavanja i razmjene iskustva**, te su ovakve konferencije i okupljanja ocijenjena kao vrlo korisna;
- Potrebno je razumjeti da **mediji imaju dvostruku ulogu**: kao prenosioci informacija (uz svijest o svojoj društvenoj ulozi), i sami kao subjekti koji bi trebalo da se ponašaju društveno odgovorno i promovišu izvjesne vrijednosti (predstavljen detaljno primjer BBC-a);
- Same priče o filantropskim i društveno odgovornim akcijama za medijsko objavljivanje bi **trebalo unaprijediti, izmijeniti i približiti** gledaocima/slušaoциma/čitaocima, unijeti jednu ljudsku/humanu notu, i više staviti akcenat **na promjenu u životima ljudi** koju jedna filantropska akcija donosi, nego na same aktivnosti;

- Takođe, zaključeno je da je neophodna **specijalizacija novinara** za teme filantropije i društvenoodgovornog poslovanja (DOP), i tu bi mogao da se napravi veliki pomak u budućnosti;
- Predstavljen je model britanskog **Media CSR Foruma** (članovi BBC, Sky, ITV, Channel 4, The Guardian), jedine dobrovoljne organizacije takvog tipa u svijetu, kao mogući oblik udruživanja onih medija uregionu koji su zainteresovani za društveno odgovorne teme;
- U budućem radu na razvoju filantropije, trebalo bi se još više fokusirati na **stvaranje partnerstava iparticipativni pristup**, jer bi on dao veće i sveobuhvatnije rezultate;
- Postoji velika potreba za **većom transparentnošću i izvještavanjem** o utrošenom novcu donacija ipriloga od strane korisnika donacija, kako bi se izgradilo i održalo povjerenje gradana i kompanija koje žele da ulažu;
- U onim zemljama regiona u kojima postojeće **zakonodavstvo** nije adekvatno niti stimulatивно, trebalo bi raditi na tome da se ono **izmijeni i osavremeni** (dat primjer makedonskog Zakona o donacijama). Tu mediji takođe mogu da odigraju veliku ulogu u nametanju teme i davanjem podrške takvoj akciji neprofitnog sektora;
- Bilo bi korisno pokrenuti **zajedničku regionalnu filantropsku akciju**, koja bi obuhvatila neprofitne partnere i medije iz svih prisutnih država;
- Konačno, važno je razumjeti da same filantropske akcije imaju **mnogo veći društveni uticaj i značaj**, nego što je samo prikupljanje novca za određenu svrhu. To se prije svega odnosi na podizanje svijesti o nekom problemu, aktiviranje gradana i sistemsko rješavanje nekih problema u zajednici.

Kompletne Zaključke I preporuke konferencije možete preuzeti sa našeg web sajta:

<http://www.faktcg.org/files/ZaključciPreporukeKonferencije.pdf>

NAGRADA ZA FILANTROPIJU - ISKRA 2010

Na svečanoj ceremoniji održanoj u Zetskom domu na Cetinju, u četvrtak 02. decembra 2010.g. dodijeljene su po drugi put godišnje nagrade za filantropiju „Iskra“. Cilj ove nagrade je da se prepoznaju i javno istaknu privredna društva i pojedinci koji svojom materijalnom i finansijskom podrškom daju primjer drugima i postavljaju standarde kojima valja težiti kada je u pitanju ulaganje u opšte dobro.

Odbor za dodjelu nagrada je odlučio da dobitnici „Iskre“ u 2010. godini budu:

- * **Marko Lompar**, u kategoriji za individualni doprinos
- * **Trebjesa AD Nikšić**, u kategoriji za doprinos lokalnoj zajednici, i
- * **Telenor d.o.o. Podgorica**, u kategoriji za najbolji projekat na nacionalnom nivou.

Pored tri nagrade, Odbor je odlučio da uruči i pet specijalnih priznanja:

- * Specijalno priznanje za organizovani doprinos dijaspore - **Fondacija Gusinje**
- * Specijalno priznanje za životnu posvećenost razvoju rodnog kraja - **Ljubo Dabović** - (predsjednik “Franačko-Crnogorskog drustva” (FRAMOG), iz Ninberga, Njemačka).
- * Specijalno priznanje za akciju „Svi smo pozvani“ – akciju kojom je **Elektroprivreda Crne Gore** okupila veliki broj partnera i relevantnih aktera u našem društvu.
- * Specijalno priznanje za humanost i solidarnost - **Marinko Radulović iz Nikšića**.
- * Specijalno priznanje: za svesrdan doprinos razvoju društva jednakih mogućnosti za sve - **Volonteri Zračka Nade**, Udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju - Pljevlja

Na ovogodišnji konkurs za dodjelu "ISKRE" pristiglo je ukupno 40 nominacija. Od toga: osam nominacija je pristiglo u okviru kategorije za **najbolji projekat na nacionalnom nivou**, kojima su nominovana četiri privredna društva:

- Elektroprivreda Crne Gore
- Telenor d.o.o. Podgorica
- Agrovita Eco Podgorica
- McCann Erickson Podgorica
- Četiri nominacije u kategoriji za doprinos lokalnoj zajednici, kojima su nominovana 3 privredna društva i jedna fondacija:
  - Coca Cola Hellenic Bottling Company Podgorica.
  - Pivara Trebjesa AD Nikšić
  - Mljekara Nika Nikšić
  - Fondacija Gusinje

Nagrada za filantropiju - Iskra 2010

28 nominacija u kategoriji za individualni doprinos, kojima je nominovano 16 pojedinaca i jedna grupa srednjoškolaca:

- g-đa Asmina Omeragić (Gusinje),
- g-đa Ljubica Durutović (Nikšić),
- g-din Nikola Perović (Nikšić),
- g-din Marko Lompar (Venecuela),
- g.din Alen Efović (Pariz),
- g.din Mirko Jakovljević (Kolašin)
- g.din Darko Markišin Ivanović (Podgorica)
- g.din Šabotić Džeko (Švajcarska)
- g.din Ljubo Dabović (Njemačka, Nirnberg)
- g.din Nenad Stevović (Lovćenac, Srbija)
- g.din Branislav Bjelica (Budva)
- g.din Marinko Radulović (Nikšić)
- g.din Vladimir-Bato Đurović (Podgorica)
- g-đa Asmina Omeragić (Gusinje)
- g-đa Razija Sijamić (Njemačka)

volonteri Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju Zračak nade, iz Pljevalja (40 srednjoškolaca)

Donatori i partneri

Rad fondacije u 2010. su podržali
Fond braće Rokfeler,
Čarls Stjuart Mot fondacija,
Kooperativa holandskih fondacija za centralno-istočnu Evropu (CNF CEE),
Balkanski fond za demokratiju (Balkan Trust for Democracy),
Američka ambasada putem programa Demokratske komisije,
Fondacija Institut za otvoreno društvo – predstavništvo Crna Gora,
kao i Fondacija Čano Koprivica.

Ko čini Fond za aktivno građanstvo?

Upravni odbor FAKT-a

Biljana Maslovarić, predsjednica

Ana Drakić

Ana Stojović Janković

Aleksandra Redžić

Dragutin Papović

Komisija za dodjelu grantova u okviru programa Socijalna tranzicija

Biljana Maslovarić

Irena Rašović

Tamara Milić

Komisija za dodjelu grantova u okviru programa Gradjanska akcija

Ana Stojović Janković

Veselin Šturanović

Darko Ivanović

Zaposleni u fAKT-u:

Anica - Maja Boljević
Izvršna direktorica

Nađa Bošković-Dragović
Programska koordinatorica

Anto Janković
Programski asistent

Nenad Golubović
Programski asistent

Nataša Vulikić
Menadžerka finansija i administracije

Savjetnici/konsultanti:

Nermina Međedović

Aleksandra Gligorović

Nazif Velić

Svi članovi/ce Upravnog odbora i Odbora za dodjelu grantova rade na volonterskoj osnovi.

	Iznos u €
Prihodi	347483
Prihodi od donacija	334957
Ostali poslovni dobiti	12526
Rashodi	-360567
Raspodijeljene donacije	-42901
Troškovi zaposlenih	-80508
Ostali poslovni rashodi	-42901
Amortizacija	-112
Profit od poslovnih aktivnosti	-13084
Neto finansijski trošak	262
Neto profit/gubitak za obračunski period	-12822

Informacije su preuzete iz Bilansa uspjeha za period od 01. 01. 2010 do 31. 12. 2010 godine